

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
ІНСТИТУТ БОТАНІКИ ІМ. М.Г. ХОЛОДНОГО НАН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«PLANTA+. НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА»

Матеріали
V Науково-практичної конференції з міжнародною участю,
присвяченої пам'яті доктора хімічних наук,
професорки Ніни Павлівни Максютіної
(до 100-річчя від дня народження)

Том 2

28-29 січня 2025 року
м. Київ

ВИВЧЕННЯ ВПОДОБАНЬ ПАЦІЄНТІВ ЩОДО НОВОГО КЛАСУ АНТИГІПЕРТЕНЗИВНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ: ЕКСПЕРИМЕНТ З ДИСКРЕТНИМ ВИБОРОМ В УКРАЇНІ

Маганова Т.В., Ткаченко Н.О.

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет, м.
Запоріжжя

bataneofarm@gmail.com, tkachenkonat2@gmail.com

Ключові слова: вподобання пацієнтів, експеримент дискретного вибору.

Вступ. Сьогодні у світі одним з елементів доказової бази, що використовується при прийнятті рішень щодо відшкодування лікарських засобів, є цінності пацієнта, визнання яких призвело до кардинальних змін в орієнтації на не лише клінічні результати, але й врахування уявлень пацієнтів щодо того, як ці результати впливатимуть на їхнє життя.

Таке залучення пацієнтів, врахування їх думки покращує задоволеність пацієнтів послугами (медичними, фармацевтичними), що в більшій мірі узгоджується з їхніми вподобаннями та очікуваннями.

Проте окрему увагу слід приділяти включенню пацієнтського голосу вже на етапі розробки та клінічних випробувань, що дозволяє оцінити реальну потребу в новій терапії, а також визначити, наскільки пацієнти готові прийняти її особливості, такі як спосіб застосування, частота введення, можливі побічні ефекти та вартість лікування.

У цьому контексті особливу увагу привертає інноваційний клас ін'єкційних препаратів для лікування артеріальної гіпертензії (АГ), оскільки АГ є однією з найпоширеніших хронічних неінфекційних хвороб в Україні та суттєвим викликом для громадського здоров'я. Ці препарати спрямовані на пригнічення синтезу ангіотензиногену, забезпечуючи тривалий ефект зниження артеріального тиску.

Крім того, інноваційні лікарські засоби, як правило, є дороговартісними, що створює значний фінансовий тягар для системи охорони здоров'я, а у випадку наявності опції співоплати — і для пацієнтів.

Тому вивчення вподобань пацієнтів дозволяє не лише оцінити їх готовність до прийняття інноваційного препарату, але й визначити ключові фактори, що можуть вплинути на прихильність до терапії. Отримані дані допомагають виявити потенційні бар'єри та ризики для пацієнтів, а також зрозуміти, чи виправдовує інноваційний препарат свої витрати у порівнянні з існуючими альтернативами.

Метою дослідження стало оцінка вподобань пацієнтів нового класу АГ препаратів в Україні.

Матеріали та методи. Для дослідження шляхом тестового опитування пацієнтів з гіпертонією та аналізу публікацій за обраною тематикою визначено шість атрибутів нових ін'єкційних АГ лікарських засобів (частота застосування, рівень зниження тиску в мм рт. ст., ризики виникнення побічних реакцій (набір ваги), реакції в місці введення, інфекції та ціна). Для створення набору вибору

для експерименту з дискретним вибором (DCE) та оцінки ефективності дизайну було використано метод OLS, що дозволяє визначити, наскільки добре дизайн здатен оцінити корисності рівнів атрибутів. Для отримання надійних результатів (похибки менше 0,05 для основних ефектів і менше 0,10 для взаємодій або альтернативних специфічних ефектів) необхідним було опитування 200 осіб. Сила дизайну для цієї моделі становить 621,01, що свідчить про високу D-ефективність дизайну. Модель Баєсівського моделювання було застосовано для оцінки вподобань пацієнтів для кожного атрибута.

Результати та їх обговорення. Однією з доказових кількісних технік для виявлення заявлених переваг пацієнтів є експеримент дискретного вибору (DCE), що дозволяє обирати серед запропонованих альтернатив таку, що з позиції споживача є найкориснішою або найвподобанішою.

Використані атрибути мали наступні рівні: тривалість дії ліків (3 тижні, 3 місяці, півроку); рівень зниження тиску в мм рт. ст. (5 одиниць, 10 одиниць, 15 одиниць, 20 одиниць); потенційний набір ваги (0 кг, 2 кг, 4 кг); ризик побічних ефектів, таких як синці в місці ін'єкції, почервоніння та інфекції верхніх дихальних шляхів (0%, 3%, 8%, 15%). Атрибути були пов'язані безпосередньо з інноваційним АГ засобом та його спостережуваними результатами з дослідження. В дослідження також була включена фіксована комбінація атрибутів для перевірки достовірності відповідей респондентів. Це дозволяє виявити неухважні або непослідовні відповіді, що забезпечує надійність зібраних даних.

Для оцінки впливу атрибутів на вибір пацієнтів було використано метод part-worth utilities. Цей метод дозволяє оцінити індивідуальні корисності для кожного рівня атрибута і визначити, які характеристики продукту найбільш привабливі для пацієнтів.

У результаті розрахунків було визначено, що пацієнти віддають перевагу лікам з меншим ризиком побічних ефектів (0% і 3%) та більшим часом дії (півроку).

Усереднені показники корисності вказують на те, що пацієнти відчують хвилювання через можливість збільшення ваги протягом 6 місяців прийому препарату від тиску та звертають увагу на ефективність зниження систолічного тиску в мм рт. ст. Причому тривалість дії ліків (частота застосування) та ризик інфекцій верхніх дихальних шляхів мають менший вплив на прийняття рішень пацієнтів.

Висновки. Отримані дані дозволяють краще зрозуміти, як пацієнти оцінюють інноваційні терапевтичні підходи, а також виявити ключові фактори, які впливають на їх вибір лікування. Це створює міцну основу для подальшого вдосконалення процесу оцінки медичних технологій, зокрема шляхом більш глибокого залучення пацієнтів, що є важливим для адаптації терапій до реальних потреб.

Подальші дослідження будуть спрямовані на оцінку гетерогенності вподобань серед різних груп пацієнтів, оцінку готовності платити пацієнтів за інноваційну терапію, готовність пацієнтів приймати ризики та вигоди.

<i>Лихач М.М., Сахнацька Н.М.</i> МОБІЛЬНІ АПТЕЧНІ ПУНКТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОКРАЩЕННЯ ДОСТУПУ НАСЕЛЕННЯ ДО ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	165
<i>Маганова Т.В., Ткаченко Н.О.</i> ВИВЧЕННЯ ВПОДОБАНЬ ПАЦІЄНТІВ ЩОДО НОВОГО КЛАСУ АНТИГІПЕРТЕНЗИВНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ: ЕКСПЕРИМЕНТ З ДИСКРЕТНИМ ВИБОРОМ В УКРАЇНІ	166
<i>Соболевська А.Р., Сахнацька Н.М.</i> ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПРЕДСТАВНИКІВ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ	168
<i>Шпунт В.С., Темірова О.А.</i> ФАРМАЦЕВТИЧНА ОПІКА В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РАЦІОНАЛЬНОГО ТА БЕЗПЕЧНОГО ЗАСТОСУВАННЯ ДИДРОГЕСТЕРОНУ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ НЕРЕГУЛЯРНОГО МЕНСТРУАЛЬНОГО ЦИКЛУ У ЖІНОК	169

Оптимізація навчального процесу у закладах освіти фармацевтичного, медичного та біологічного профілю у зв'язку з впровадженням дистанційної, змішаної, дуальної форми навчання та воєнним станом 171

Optimization of the educational process in educational institutions for pharmacy, medicine, and biology with focus on distance, hybrid, dual learning and martial law

<i>Momotova O., Kustovska A., Paientko V.</i> OPTIMIZATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS IN CONNECTION WITH THE EXPANSION OF DISTANCE AND BLENDED FORMS OF LEARNING ON THE EXAMPLE OF TEACHING CHEMISTRY AND BIOLOGY IN THE PRIVATE INSTITUTION OF GENERAL SECONDARY EDUCATION "KYIV LYCEUM "DEMOCRATIC SCHOOL "ALTERRA SCHOOL"	172
<i>Oliinyk S.V., Buryak M.V., Kovalyova T.M., Bodnar L.A.</i> APPLICATION OF IMMERSIVE TECHNOLOGIES IN PHARMACEUTICAL EDUCATION	175
<i>Robinson D.K.</i> MY FULBRIGHT EXPERIENCE IN UKRAINE	177
<i>Андрійчук М.Д.</i> ОПТИМІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ТА МЕДИЧНОГО ПРОФІЛЮ, У ЗВ'ЯЗКУ З ВПРОВАДЖЕННЯМ ДИСТАНЦІЙНОЇ, ЗМІШАНОЇ ТА ДУАЛЬНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ ТА ВОЄННИМ СТАНОМ	179